

Foute houding van Lula tegenover Oekraïne komt voort uit oude anti-Amerikaanse kramp

Posted on 11 januari 2023 by René ter Steege

De bewieroking van de op 1 januari opnieuw aangetreden Braziliaanse president Lula, die zondag een rechtse opstand of coup-poging overleefde, verhult ’s mans foute visie op de oorlog in Oekraïne.

Luiz Inácio Lula da Silva, eerder president tussen 2003 en 2011, kraakte in mei vorig jaar in een interview met het Amerikaanse blad *Time* zijn Oekraïense ambtgenoot Volodymyr Zelensky. Hij vindt hem een heethoofd die zich door de Navo, de VS en de EU dermate liet opjutten, dat Vladimir Poetin wel moest interveniëren.

Nog enkele pareltjes van Lula, te lezen op de website van *Time*: Zelensky is met zijn bizarre gedrag even schuldig aan de oorlog als Poetin, zoals Saddam Hoessein net zo schuldig was aan de invasie in Irak als president Bush. Als de EU hem op het hart had gedrukt niet te vragen om het lidmaatschap, zou veel kwaad zijn voorkomen.

Met zijn bizarre gedrag stevende hij af op oorlog, maar Poetin had daar nooit op mogen ingaan. Zelensky mag dan een verdienstelijk komiek zijn geweest, van diplomatie heeft hij geen benul.

Latijns-Amerika behoort tot het Westen

Lula sprak met *Time* voordat hij de rabiaat-rechtse Jair Bolsonaro op het nippertje zou verslaan bij de presidentsverkiezingen eind oktober. Een hele opluchting, want Bolsonaro had Brazilië te schande gemaakt. Maar dat kan ook worden gezegd van Lula's naar complottheorieën stinkende visie op de oorlog tegen Oekraïne.

Elk ander serieus westers staatshoofd zou daar niet mee wegkomen. Maar Lula kan zich straffeloos conformeren aan de onheuse bejegening van het Westen nu in Europa opnieuw een volslagen oorlog woedt. Een oorlog die kan uitgroeien tot een conflict op wereldschaal dat de armste landen niet zal sparen.

Maar ook Latijns-Amerikaanse landen veinzen dat niet te zien en laten het Westen barsten nu het zich tegen Poetins agressie verzet. Ze onthielden zich in de VN massaal van stemming bij resoluties die Ruslands gedrag veroordelen. Datzelfde geldt voor Aziatische en Afrikaanse landen, maar Latijns-Amerika behoort tot het Westen en is door zijn geschiedenis nauw verbonden met Europa en de VS.

Waarom looft Lula Fidel Castro?

Kenners opperen dat *Putin-Versteher* Lula gevangen zit in de oude anti-Amerikaanse reflexen van links op het continent. Zo verklaren ze ook zijn bewondering voor dode dictators als Fidel Castro en de Venezolaan Hugo Chávez.

Toch haalde Lula het zich gedurende zijn twee internationaal bejubelde ambtstermijnen – de Brazilianen waren minder enthousiast – niet in het hoofd om vijandige media te sluiten, aanhangers van de oppositie uit te maken voor 'wormen' en in de gevangenis te gooien, tot de dag van vandaag de praktijk in Cuba en Venezuela.

Zelfs als Lula het zou willen, is de democratische rechtsstaat in Brazilië sterk genoeg om dat te voorkomen. Hoe dan zijn lof te verklaren voor lieden die de rechtsstaat ontmantelden en critici afdoen als agenten van het Yanqui-imperialisme?

We wagen een antwoord: omdat Lula vreest voor ‘rechts’, ‘conservatief’ of, nog erger, pro-Amerikaans te worden uitgemaakt door zijn eigen Arbeiderspartij (PT) en door linkse intellectuelen en politici op het continent. De Franse krant *Le Monde* citeerde onlangs zo’n geleerde Braziliaanse domoor: ‘Het is niet juist te spreken van een Russische invasie in Oekraïne, het betreft een tegenaanval, een defensieve oorlog.’

Alleen Chileense president heeft geen last van oud-linkse reflexen

Die *appeasement* van Rusland, dat buiten Cuba en Venezuela weinig invloed heeft, besmet ook rechtse leiders op het continent. Bolsonaro bezocht Poetin een paar dagen voordat deze opdracht gaf Oekraïne binnen te vallen. Hij prees hem als ‘een vriend die vrede wil’. Kort tevoren was de peronistische president van Argentinië, Alberto Fernández, te gast in Moskou. De geruchten over een invasie deden al de ronde, maar Fernández bracht die niet ter sprake. In plaats daarvan bood hij Argentinië aan als ‘toegangspoort voor Rusland in Zuid-Amerika’.

De linkse president van Chili, Gabriel Boric, een dertiger, vormt een gunstige uitzondering. Opvallend, want juist Chili geldt als een land dat Washington nooit zal vergeven voor zijn steun aan de coup van generaal Pinochet tegen de linkse president Salvador Allende in 1973. Boric, die walgt van de potentaten op het continent, heeft geen last van de oud-linkse reflexen van de 77-jarige Lula.

De eerder genoemde kenners vergoelijkten diens verraad aan Oekraïne door te wijzen op de wandaden van de VS in Latijns-Amerika, die hem voor altijd zouden weerhouden van sympathie voor Washingtons standpunten.

Was het Amerikaanse beleid wel overal zo slecht?

Een vreemde opvatting, want niet alleen vond die steun aan militaire coups en de ondermijning van linkse leiders lang geleden plaats, het is ook de vraag of dat beleid overal zo slecht was. Cubanen, Nicaraguanen en Venezolanen zouden veel beter af zijn als de echte of beweerde Amerikaanse pogingen tot afzetting van ‘hun’ dictators zouden zijn geslaagd. Het zou miljoenen mensen een ellendig bestaan hebben bespaard. Alleen al uit Venezuela ontvluchtten, volgens de laatste cijfers van de VN, 7,1 miljoen burgers de ‘socialistische’ hel van Chávez en zijn opvolger Nicolás Maduro, een kwart van de bevolking!

In Chili reisde Fidel Castro ooit wekenlang rond om te controleren of president Allende genoeg voortmaakte met het opleggen van het socialisme. Geen wonder dus dat veel Chilenen vreesden dat hun land een tweede Cuba zou worden en Pinochets door de VS gefaciliteerde coup steunden. Het waren Chilenen die zich vervolgens beestachtig gedroegen tegen hun medeburgers, niet Amerikanen.

Biden deed zijn best

Invloedrijke leden van het Amerikaanse Congres en president Jimmy Carter veroordeelden overigens zulke interventies en kregen het aan de stok met de dictaturen in onder meer Chili, Argentinië en Brazilië. Sterker, Washington verwelkomt tegenwoordig linkse, verantwoordelijke Latijns-Amerikaanse leiders.

Barack Obama noemde Lula ooit 'de populairste politicus op aarde'. En president Biden trachtte Bolsonaro voorafgaand aan de verkiezingen te overreden een eventuele nederlaag te aanvaarden en niet te proberen zich aan de macht vast te klampen, volgens een analyse in *The Guardian*. Na de bestorming door bolsonaristas van de machtscentra in Brasilia, afgelopen zondag, is het de vraag of Bidens oproep succes had, maar hij deed in elk geval zijn best.

Wellicht toch geschrokken

Lula en andere oud-linkse leiders zijn echter in de anti-Amerikaanse kramp van de Koude Oorlog blijven steken en koesteren liever de mythes van Che Guevara en Fidel Castro dan te erkennen dat de zaken in Washington ten goede zijn gekeerd. In alles verschilde Lula van Bolsonaro, die de door de VS gesteunde putsch in Brazilië van 1964 bewonderde. Met één uitzondering: hun positieve houding jegens Poetin.

Lula's minister van Buitenlandse Zaken Mauro Vieira beweerde vorige week in een gesprek met buitenlandse journalisten dat Lula veel van de gewraakte uitspraken over Oekraïne in *Time* niet had gedaan. Fouten bij de vertaling uit het Portugees zouden zijn woorden een veel te scherpe lading hebben gegeven. Een niet erg geloofwaardige uitleg, maar misschien een teken dat de president toch is geschrokken van zijn kwaadaardige onzin.

*Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt **door de donateurs**. Mogen we u noteren? Dat kan **HIER**. Hartelijk dank!*